

Beszámoló csípőszúnyog vizsgálatokról

A beérkezett panaszok alapján ismét megvizsgáltuk a tó környezetében lévő tenyészőhelyek állapotát és a szúnyogállományok egyedszámát (szakértett terület: 2821 ha kémiai és 200 ha biológiai).

A vizsgálatok megállapították, hogy a tartósan aszályos és forró időjárásnak köszönhetően, biológiai módszerrel kezelendő csípőszúnyog-tenyészőhelyek a régióban nem fordulnak elő, ezért biológiai gyérítés megtartása nem javasolt.

A fentieknek és a korábbi feljegyzéseinkben foglaltaknak megfelelően a monitoring programban használt közterületi mérőpontonokon az aktuális csípésszám nem átlagos, hanem maximális értékei is nagyjából felét (36 csípés/óra/fő) jelentik a kémiai szúnyoggyérítés NNGYK protokoll szerinti elrendelési szintjének (60 csípés/óra/fő átlag).

A panaszokat, az inváziós fajok lokális szúnyogártalmi okozzák. Ezek az ártalmak adott esetben a magánterületeken levő mikrotenyészőhelyektől száz- kétszáz méteres körzetben jelentkeznek, sokszor csak egyes utcákra, vagy néhány telekre korlátozódhatnak.

Az inváziós fajok állományainak lárvagyérítésére a lakosság bevonásával van lehetőség (elsősorban az esővízgyűjtők szúnyoghálóval való lefedése által, stb.). A kirajzó szúnyogok ellen való kémiai védekezés várható eredménye nagyon bizonytalan – különösen a ráfordításhoz képest. Az inváziós fajok ártalmával érintett részterületek kiválogatása lehetetlen, ráadásként meg kellene vizsgálni, hogy az adott részterületeken a rendelkezésre álló földi gyérítés sikerességét nem korlátozza-e túlzottan az utcahálózat, illetve a telkek utcafront felőli kerítései.

Az előrejelzések alapján a jövő héttől frontokkal tarkított hűvösebb időjárás várható, mely az inváziós fajok aktivitásának is kevésbé fog kedvezni.

A fentiek alapján a régióban sem biológiai, sem kémiai gyérítés elvégzését, az NNGYK előírásainak betartása mellett, nem javasoljuk.

Az inváziós fajok okozta megváltozott helyzetben a lakosság segítségére fokozott szükség van. Hosszabb távon akár arra is szükség lehet, hogy valamely ellenőrzésekhez kapcsolódva, a magántelkek vízgyűjtőinek lefedettsége is rendszeres ellenőrzésre kerüljön.

A lakosság elengedhetetlen szerepvállalásával kapcsolatban erőteljes kampányt lenne szükséges folytatni, melyhez egy javasolt tájékoztató anyagot mellékelünk.

Keszthely, 2024. szeptember 5.

Sáringer-Kenyeres Tamás
a munkacsoport vezetője

Melléklet

Javaslat szúnyoggyérítéssel kapcsolatos lakossági tájékoztatáshoz

Az utóbbi években megjelent és az ország most már szinte minden területét elárasztó, spontán terjedő inváziós csípőszúnyogfajok (ázsiai tigrisszúnyog, japán bozótiszúnyog, koreai szúnyog) alapvetően új helyzetet teremtenek a szúnyogártalom kialakulásában és új kihívásokat a szúnyoggyérítés gyakorlatában.

A helyzet ökológiai alapját az adja, hogy az inváziós fajok túlnyomórészt azokat a ház körüli vizeket használják fejlődési helyül, melyekben korábban csak az embert nem, vagy alig csípődalos szúnyog fejlődött. A betelepülő fajok, igazi inváziót idéznek elő, a dalos szúnyogot sok helyről ki is szorítják.

A fentiekből az következik, hogy a szúnyogártalom kialakulása mostanra sok helyen függetlenné kezd válni folyóáradásoktól, tavak parti zónájának közelségétől és a tartósan csapadékos időszakoktól – melyek eddig alapvetően meghatározóak voltak a szúnyogállományok markáns megjelenésében. Korábban csapadékhiányos időszakokban gyérítések nélkül is szinte szúnyogmentes időszakok voltak élvezhetők mind a településeken, mind az üdülőövezetekben. Ezen a helyzeten változtatott jelentősen az inváziós fajok megjelenése.

Az inváziós fajok zömmel magánterületen lévő tenyészőhelyeinek szervezett feltárására és biológiai kezelésére nincs mód.

A ház körüli vizek településen belüli egyenetlen eloszlásából adódóan az inváziós fajok ártalmával az egyes településeknek csak bizonyos részterületei érintettek. Ez utóbbiak szervezett földi kémiai gyérítéshez való kiválogatása a hagyományos módon lehetetlen, ráadásként meg kellene vizsgálni, hogy az adott részterületeken a rendelkezésre álló földi gyérítés sikerességét nem korlátozza-e túlzottan az utcahálózat, illetve a telkek utcafront felőli elhatárolásai.

Az inváziós fajok térnyerése és kiterjedt ártalomkózosítása tehát a szervezett szúnyoggyérítés mellett, csak lakossági összefogással valósítható meg, megnyugtató eredménnyel – melyre az a globális felmelegedés nyilvánvaló jelenségei közepette egyre égetőbb szükség van.

A közös védekezés céljából kérünk mindenkit, hogy

- a telkén lévő esővízgyűjtő hordókat, egyéb víztárolókat fedje le, vagy sűrű szövésű hálóval takarja le;
- az udvaron tárolt vödörket, kannákat, gyermekjátékokat és hasonlókat fordítsa úgy, hogy abban az esővíz ne tudjon összegyűlni;
- ne tároljon a szabadban olyan tárgyakat, melyekben esővíz halmozódhat fel;
- az állatok itatóvizét ne csak utántöltse, hanem rendszeresen cserélje friss vízre.

Az esővízgyűjtő edényekben sokgenerációs fajok (évente annyi generációjuk van, ahány alkalommal élőhelyük arra alkalmassá válik) fejlődnek, ezért az ellenük való védekezés márciustól-októberig folyamatosan indokolt.

A házak körüli gyepek, illetve gyepes árkok, vízborítás kialakulása esetén, ugyancsak gyérítendő. Kérjük, hogy utóbbiak területén a pangóvizek elvezetésével, illetve kereskedelmi forgalomban kapható, nem kémiai hatóanyagú, készítmények alkalmazásával tegyenek meg mindent a lakókörnyezetükben lévő tenyészőhelyeken fejlődő szúnyoglárvaik egyedszámának csökkentése érdekében.

Külön figyelmet érdemel a jelen helyzet mellett az egyéni védelem lehetőségeinek használata is, a különböző riasztó hatású készítmények, kémiai és természetes anyagok alkalmazása.